

Stále venku? No jistě!

K příležitosti 20. výročí vzniku první státem uznané lesní MŠ v Německu se v Berlíně konal mezinárodní kongres lesních mateřských škol pod názvem, který koresponduje s titulkem tohoto příspěvku. V sále ve tvaru dešťové kapky se o listopadovém víkendu sešlo kolem 300 účastníků. Největší zastoupení měli pedagogové přímo pracující s dětmi v přírodě...

PHDR. TEREZA VALKOUNOVÁ, PH.D.
MGR. MAGDALÉNA KAPUCIÁNOVÁ

Ať už se jednalo o pedagogy ze samostatné lesní mateřské školy, anebo o ty, kteří uplatňují formu programu v přírodě jakožto součást vzdělávací nabídky klasičké školky.

Akci pořádal německý **Spolek přírodních a lesních mateřských škol (Bundesverband der Natur- und Waldkindergärten in Deutschland; BvNW)** ve spolupráci s nově vzniklým **Fórem pro vzdělávání a přírodu (Forum Bildung Natur)**. Českou republiku reprezentovaly zástupkyně **Asociace lesních MŠ** Tereza Valkounová a Magdaléna Kapuciánová.

I Úvodní vystoupení předsedkyně Spolku přírodních a lesních MŠ

Program zahájila předsedkyně pořadajícího BvNW Ute Schulte Ostermann, která je zároveň vysokoškolskou pedagožkou Univerzity aplikovaných věd v Kielu, kde se věnuje oboru venkovního vzdělávání (outdoor education). Podle ní přispívají lesní školky k pestrosti vzdělávacího systému, tedy doplňují možnost intenzivnějšího kontaktu předškolních dětí s přírodou na půdě vzdělávací instituce.

S Českou Asociací lesních MŠ sdílí Ute Ostermann poselství práva dětí na přírodu – toto právo je navrženo jako další součást Charty práv dítěte

při OSN a vyjadřuje mimo jiné potřebu dítěte volně se pohybovat ve zdravém venkovním prostředí a poznávat jeho význam pro vlastní život.

Čísla, která Ute Ostermann uvedla, vyjadřují obdivuhodný úspěch hnutí podporujícího předškolní vzdělávání v přírodě. V současné době existuje **v Německu 1500 lesních mateřských škol** a dalších **1500 skupin a programů inspirovaných touto myšlenkou**.

V Německu tak každý den navštíví přírodu okolo 30 000 předškolních dětí. Společně s lidmi pracujícími v těchto zařízeních, rodiči a prarodiči můžeme mluvit o čtvrtmilionu lidí, kterých se osobně dotýká fenomén lesní mateřské školy.

I Zkušenosti z Evropy i ze světa

Lesní školky ale nejsou jen v Německu, dnes je najdeme po celém světě. Evropu zastupovaly na konferenci kromě České republiky také kolegyně z Itálie, Španělska a Holandska. Kromě Evropy se konference účastnily školky z Japonska a Jižní Koreje.

Hvězdou sobotního programu byl profesor **Gerhard Trommer**. Autor knihy *Pěkně divoce! (Schön wild!)* s mezinárodním renomé aktivně propaguje význam pobytu dětí v přírodě. Lze jej přirovnat k významnému celosvětovému lídrovi tohoto hnutí **Richardu Louvovi**, autorovi knihy *Poslední dítě v lesích (Last child in the woods)*, český zatím nevyšla). V duchu Louvovy „poruchy z nedostatku přírody“ (nature deficit disorder) odkázal Gerhard

Trommer například na letošní studii **Klausa Hurrelmann**a, která hovoří o tzv. ekosomatických poruchách, tedy narušení rozvoje dětí související s prostředím – např. narušená imunita, pohyblivost, stravování.

Trommer dále připomněl známou americkou studii, ze které vyplývá, že děti ve věku 8–18 let tráví průměrně 53 hodin týdně „konzumováním“ médií. Připojil výsledek německé studie, jež uvádí, že děti podobného věku znají 200–300 obchodních značek, což dokládá silný vliv komerčních sdělení. Zároveň upozornil na zmenšující se prostor pro volný pohyb dětí a s ním pro volnou neřízenou hru, která je jedním z pilířů přirozeného rozvoje dítěte.

Opět zazněla výzva k právu dítěte na přírodu, uvedl chicagskou úmluvu o dětských právech na pobyt venku, kde je toto právo již zakotveno.

Zaujal nás jeho odkaz na tzv. *coyote teaching*, pedagogický přístup inspirovaný přístupem amerických indiánů

